

Magisterská práce

Kirschner Jan: Contemporary Protestant Liturgical Space. Czech Situation in the Wider Context – an Ecumenical Point of View.

Posudek vedoucího práce: Mgr. Jan Kotas, S.L.L.

Předložená práce pojednává o liturgickém prostoru a jeho utváření v perspektivě protestantské teologické reflexe a s ohledem na současnou praxi v českém protestantském prostředí.

Text je rozdělen do osmi kapitol, ale představuje v podstatě tři významnější celky: pasáž teologicko-historickou, pasáž teologicko-praktickou a pasáž dokumentační. Čtenářům jsou postupně představena 2) biblická východiska, 3) přehled historického vývoje od apoštolské doby do reformace, 4) přehled vlivu reformačního teologického myšlení na utváření prostorů pro bohoslužbu, 5) zhodnocení významu moderního liturgického hnutí pro liturgický prostor, 6) náčrt analýzy vztahu protestantismu k takovým kategoriím, jako je liturgický symbol, umění, „posvátný“ prostor a mystika. Dále autor předkládá svůj příspěvek k diskusi o praktickém ztvárnění liturgického prostoru v současném českém protestantském prostředí (7) a na závěr vybranou fotodokumentaci, opatřenou komentářem (8). Práce je vybavena předmluvou, závěrečným shrnutím, přehledným obsahem a seznamem literatury.

Vzhledem k okolnostem vzniku práce – tedy pobytu autora na irské univerzitě v Maynooth – je práce napsána a předkládána v anglickém jazyce a s použitím tamějšího systému bibliografických poznámek. Na vedení práce se podíleli Prof. Liam Tracey (Maynooth) a Mgr. Jan Kotas, S.L.L. (Praha - UK).

Bibliografie je dostatečně obsáhlá, členěná podle obvyklých pravidel. Studijní práce v zahraničních knihovnách a rozsáhlé využití cizojazyčných pramenů je nadstandardní a je ho třeba hodnotit. Z věcného hlediska se určitým limitem práce může jevit omezení pramenů na studie anglicky píšících autorů či do angličtiny přeložených textů. Čtenáři mohou chybět texty německy se vyjadřujícího protestantského světa, a také hojnější zastoupení domácího – českého – prostředí. To je však způsobeno možnostmi knihovny v Maynooth, jazykovými možnostmi autora a jistou neprobádaností studovaného tématu v domácím prostředí (jak autor také vysvětluje). Rozdělení titulů do jednotlivých kategorií seznamu literatury není provedeno úplně uspokojivě (např. položka LINDBERG C., *The European Reformations Source Book*, Oxford 2000. by logicky patřila spíše mezi příručky).

Poznámkový aparát je zpracován standardně a umožňuje čtenáři dobrou orientaci. Občas se v něm ale objevují místa, která nebyla dokončena – např. poznámku 248, původně napsanou česky, autor evidentně zapomněl přeložit do angličtiny.

Jazyková úroveň práce je dobrá. Text viditelně prošel korekturou rodilých mluvčích a do problémů pramenících z eventuální „czenglish“ neupadá často. Autor většinou vyjadřuje své myšlenky obratně a srozumitelně. K posuzování drobnějších chyb v anglické gramatice a syntaxi se vedoucí práce necítí kompetentní.

V prvním kroku, teologicko-historickém, student zmapoval a stručně shrnul obecné poznatky o utváření křesťanského bohoslužebného prostoru v průběhu dějin. Hodnotná je zde především prezentace postojů a myšlenek „otců“ reformace, dále přehled posunů a proměn, ke kterým došlo v církvích vzešlých z reformace pod vlivem liturgických hnutí 19. a 20. století a exkurz II. přinášející reflexi konstituce *Sacrosanctum Concilium* z protestantské perspektivy.

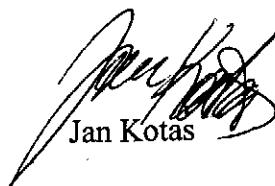
Ve druhém kroku, teologicko-praktickém, přináší zajímavý materiál kapitola šestá, reflektující vztah k symbolice a umění v moderním protestantském myšlení a praxi. Kapitola sedmá diskutující jednotlivé prvky liturgického prostoru a jejich různorodou realizaci zůstává poněkud za svými možnostmi – praktické závěry nepřinášejí mnoho nových podnětů, jsou formulovány spíše vágně a bez dostatečného zapojení a zhodnocení předchozí teoretické práce.

Závěrečný výběr fotodokumentace nabízí v úvodu zajímavá kritéria a předkládá mnoho nashromážděného materiálu, což svědčí o značném úsilí, které autor věnoval studiu v terénu v Čechách i v zahraničí. Část tohoto materiálu však není příliš okomentována a zůstává tak na spíše ilustrační úrovni. Realizace myšlenky (zminěné v závěru) uskutečnit interview s duchovními, kteří slaví liturgii v jednotlivých typech prostorů, by jistě hodnotu nasbíraného materiálu zvýšila.

Úvod i závěrečné shrnutí práce přinášejí všechny potřebné informace a plní dobře svoji roli.

Celkově je práce na standardní úrovni a vedoucí práce ji doporučuje k obhajobě.

V Praze, dne 24. srpna 2009

Jan Kotas